

Befalingsmandsskolerne i Sønderborg.

Sønderborg, Januar 1946.

III. EFTERRETNINGSVIRKSOMHEDEN.

(Feltreglement I A Pkt. 28 - 43, 47 - 48, 58 - 62, 73 - 76,
79 - 84, 87, 1' og 2' Stykke, 91 - 94.)

1. ALMINDELIGE GRUNDSÆTNINGER. MELDINGER.

28. Ved Siden af Opgaven danner Kendskabet til Forholdene paa egen Side og de om Fjenden fremskaffede Efterretninger det vigtigste Grundlag for Førerens Beslutning.

29. Kendskabet til Forholdene paa egen Side sikres ved Meldinger og Indberetninger fra de underlagte Led, samt ved at Troppesføreren selv ser og holder Forbindelse med Tropperne saavel personlig som gennem sin Stab. Under og efter Kamp faar Meldinger og Indberetninger en ganske særlig Betydning for Ledelsen af Kampen og en resolut og maalbevidst Udnyttelse af vundne Resultater.

30. Efterretninger om Fjenden søges tilvejebragt ved alle til Raadighed staaende Midler. Efterretningsvirksomheden udføres saaledes umiddelbart ved Troppernes Hjælp som

Opklaringstjeneste,
Observationstjeneste samt
Lytte- og Pejletjeneste,

og arbejder samtidig ad særlige Veje, bl.a. ved Afhøring af Fanger og Overløbere, Undersøgelse af Papirer, taget hos faldne, saarede og fangne, Afhøring af Beboere, Studium af Udlandets Presse, Anvendelse af Efterretningsmænd o.s.fr.

Enhver Fører er indenfor sit Omraade ansvarlig for Gennemførelsen af et uafbrudt og planmæssigt Arbejde for at tilvejebringe de fyldigst mulige Oplysninger om Fjenden og for Videresendelsen af de saaledes indgaaende Efterretninger til nærmeste foresatte Myndighed.

Iøvrigt paahviler det enhver, ogsaa uden særligt Paalæg, at have sin Opmærksomhed henvendt paa alt, der kan forøge Kendskabet til Forholdene hos Fjenden, og snarest indmelde, hvad han i saa Henseende maatte erfare.

31. Det fulde Udbytte af de saaledes i stort Tal og fra forskellige Kilder indgaaende Meldinger m.v. faas kun ved en grundig og sammenlignende Bearbejdelse af disse, idet det først herved bliver muligt at vurdere den enkelte Efterretnings Værdi og Paalidelighed, ligesom ofte enkelte tilsyneladende ubetydelige Oplysninger herved kan vise sig af væsentlig Værdi.

Efterretningsvirksomheden centraliseres derfor ved de højeste Kommandomyndigheder, der bør have Meddelelse om alle de Oplysninger, der fremskaffes gennem de lavere Led, og som desuden selv raader over særlige Midler til Indhentelse af Efterretninger.

Omvendt holder de højere Kommandomyndigheder de underordnede Led underrettet om alle saadanne Meddelelser, indgaaet ad andre Veje, som maatte være af Betydning for dem; de leder samtidig hele Efterretningsarbejdet ved i fornødent Omfang at meddele de underordnede Led, hvilke Efterretninger det i en given Situation er af særlig Betydning at faa tilvejebragt, bekræftet eller afkræftet (jfr. Feltreglement IV, Tillæg I).

32. Gennem Bearbejdelse og Vurdering af det foreliggende samlede Efterretningsmateriale vil man ofte være i Stand til at erhverve sig Kendskab til Fjendens Organisation og Bevægelser i store Træk og fastslaa Omridset af hans Gruppering. Derimod vil det sjældent være muligt at erkende Enkeltheder vedrørende Gruppering og Fordeling af hans Kræfter, ligesom man paa Grundlag af det foreliggende kun vil være i Stand til at uddrage visse Slutninger an-

gaaende hans Hensigter. I sidstnævnte Henseende er den største Objektivitet nødvendig, saaledes at man ikke lader sig forlede til at tyde indgaaende Efterretninger efter forudfattede Meninger.

33. For ethvert Led kommer det ved **I n d s e n d e l s e** af **M e l d i n g e r** mere an paa Rigtighed og Rettidighed end paa Mængden. Selv den bedste Melding er unyttig, hvis den kommer for sent. Overdrevne Meldinger om Fjenden er direkte skadelige.

Iøvrigt lader det sig ikke i Almindelighed sige, hvad der bør indmeldes, og hvor ofte Melding skal indsendes. Dette beror paa et Skøn, afhængig af Opgave og Situation samt det iagttagne mere eller mindre øjeblikkelige Betydning. Mindre presserende Iagttagelser kan holdes tilbage og indsendes samlet periodisk eller med første vigtigere Melding.

Visse Forhold vil dog i de fleste Tilfælde være at gøre til Genstand for øjeblikkelig Melding. Dette gælder saaledes, naar man første Gang faar Føling med Fjenden, eller hidtil haft Føling gaar tabt, naar man konstaterer stærkere fjendtlige Kræfter, naar fjendtligt Artilleri første Gang eller i større Omfang træder i Virksomhed, naar det lykkes at fastlægge Fjendens Fløje, naar man finder Punkter ubesat, som hidtil forudsattes besat af Fjenden, og naar man overfor sig konstaterer fjendtlige Enheder, der ikke tidligere vides at befinde sig paa den paagældende Del af Fjendens Front.

Det kan være af Betydning at melde, at Forholdene i en vis Tid ikke har forandret sig, ligesom Bekræftelse af noget tidligere meldt eller en **n e g a t i v** Melding: at Fjenden ikke befinder sig paa visse Steder, kan være af Vigtighed.

Jø nærmere man er Fjenden, desto større Betydning faar Enkeltheder. Under Kamp maa den nærmest højere Fører til Stadighed være underrettet om Begivenhedernes Gang, og Underførerne maa erindre at melde, selv om Begivenhederne paa anden Maade lægger stærkt Beslag paa deres Opmærksomhed. Det kan være hensigtsmæssigt, at Styrker, der ikke kan iagttages af nærmest højere Led, beordres til at indsende Meldinger om Situationen med bestemte Mellemlinjer; vigtigere Begivenheder bør uanset saadan Ordre altid indmeldes uopholdelig.

Efter Afslutning af en Kamp maa der snarest meldes om dens Udfald; der gives Oplysning om, hvilke Tropper man har haft overfor sig, Fjendens tilsyneladende Tilstand, eventuelt den Retning, hvori han gaar tilbage, egne Hensigter, lidt Tab, Ammunitionsbeholdning, o.lign.

Har en Fører udsendt en Officer af sin Stab (Meldeofficer) for at følge Begivenhederne ved en bestemt Del af sin Styrke, ændrer dette intet i Meldepligten for Føreren af denne Del af Styrken.

34. **M e l d i n g e n s I n d h o l d** skal være kortfattet, men dog saa fyldigt, at det ikke lader Tvivl aaben. Ofte vil en tydelig Skitse med tilhørende Forklaring være den bedste Form.

Den meldende maa skarpt skelne mellem, hvad han selv har set, og hvad han paa anden Maade har erfaret; i sidste Tilfælde angives Kilden. Undertiden kan det være nyttigt, at han i Korthed angiver sin Opfattelse af det iagttagne; men dette bør da tydeligt fremtræde som en personlig Vurdering af Forholdene og ikke som en yderligere Iagttagelse.

Enhver Melding om, at Fjenden er set, skal give Oplysning om Tid og Sted samt Vaabenart og den omtrentlige Styrke. Er Fjenden i Bevægelse, skal man angive Bevægelsesretningen samt Fjendens Gruppering (Marchkolonne, udfoldet eller udviklet); er der Tale om en Marchkolonne, opgives, hvor dens Tete (Kø) er, idet man for at undgaa Misforstaaelser udtrykkelig bør nævne, dersom der med Tete (Kø) ikke forstås det forreste (bageste) sluttede Sikringsled. Er Fjenden udfoldet eller udviklet, opgives den omtrentlige Front og Dybde. Man maa være opmærksom paa Forhold, der kan tyde paa, at der bag den iagttagne Styrke følger andre Led. Er Fjenden paa Stedet, skal det oplyses, hvad han foretager sig.

Ved Oplysninger om Fjendens Styrke bør man være varsom med at angive denne i almindelige taktiske Enheder (Batailloner, Kompagnier, o.lign.); en Angivelse i Tal eller ved Hjælp af Front, Dybde, Kolonnelængde o.s.fr. er oftest bedre og sikrer lettere mod Overdrivelser og Fejlurderinger.

Til Meldinger om Fjenden knyttes hyppigt hensigtsmæssigt Oplysninger om egne Forhold samt om Overskuelighedsforhold, Terrain, Vejes og Broers Brugbarhed, Fremkommelighedsforhold, o.lign. Det kan yderligere være af Betydning at tilføje Oplysninger om Forbindelse med og Forhold ved Naboled samt at meddele egen Hensigt.

Er der Fare for, at tidligere Meldinger er gaaet tabt, anføres disses Indhold summarisk.

35. Meldinger sendes til den, man er umiddelbart underlagt. I paastrængende Tilfælde meldes desuden direkte til Troppesføreren. Tropper, der trues af Fjenden, underrettes direkte og uden Ophold, ligesom Naboled, for hvem en Melding iøvrigt kan have Betydning, altid underrettes. Meldes saaledes samtidigt til forskellige Steder, anføres Oplysning herom i smtlige Meldinger.

Den modtagende Myndighed fremsender de indgaaede Meldinger med Paategning "Løst" eller sammendrager dem i en samlet Melding; i sidste Fald iagttages, at ingen Enkeltheder, der kan faa Betydning for den højere Myndighed ved Sammenligning med Meldinger indgaaet ad andre Veje, gaar tabt.

36. Beretninger adskiller sig i Hovedsagen kun fra Meldinger ved større Udførlighed i Fremstillingen. De danner ofte en Sammenfatning og Fuldstændiggørelse for en vis Periode af de i Løbet af denne indsendte vigtigere Meldinger, men kan iøvrigt omhandle Forhold af meget forskellig Art.

Operationsberetninger indsendes af detacherede eller isoleret optrædende Styrker enten til forud fastsatte Tider, eller naar Forholdene iøvrigt taler derfor. De giver en Fremstilling af de siden sidste Beretning forefaldne Begivenheder ved den paagældende Styrke af saavel operativ som administrativ Art og iøvrigt paa alle Omraader en saadan sammenfattende Oversigt over Situationen i Indberetningsøjeblikket, som skønnes hensigtsmæssig, samt Underretning om vedkommende Førers Planer og Hensigter for den nærmeste Periode.

Fægtningsberetninger indsendes efter endt Kamp paa nærmere Ordre af alle Led fra Afdelinger og selvstændige eller detacherede Underafdelinger og opad til nærmeste foresatte Myndighed, idet ingen Myndighed herved afventer Modtagelsen af de underordnede Ledts Beretninger. Fægtningsberetningen skal give en i tidsmæssig Rækkefølge anført Fremstilling af den paagældende Enheds Deltagelse i Kampen; Befalinger og Meldinger, der er indgaaet under Kampen og har faaet væsentlig Indflydelse paa Begivenhederne, anføres i Beretningen eller vedlægges.

Indsendelse af Operationsberetninger og Fægtningsberetninger op hæver ikke den paagældende Førers Pligt til hurtigst mulig Indsendelse af de nødvendige Meldinger (jfr. Pkt. 29 og Pkt. 33, næstsidste Stk.).

37. Angaaende Form for og Affattelse af Meldinger og Beretninger gælder de for Befalinger i Punkterne 24 - 27 givne Bestemmelser. For Operations- og Fægtningsberetninger henvises iøvrigt til de herfor gældende særlige Bestemmelser ("Bestemmelser for Rekonstreringsarbejder, Skitsetegning m.m."),

Hvor der bestaar Fare for, at en Melding e. lign. opsnappes af Fjenden, angives Afsendelsessted og Bestemmelsessted ikke - eventuelt anvendes Kodebetegnelser (Feltreglement III, Pkt. 120).

2. OPKLARINGSTJENESTEN.

a. ALMINDELIGE BESTEMMELSER.

38. Opklaringstjenesten bestaar i Opsøgning og Iagttagelse af Fjenden samt Indsendelse af Melding om det sete.

Den deler sig i Fjern-, Nær- og Fægtningsopklaring.

39. Fjernopklaringen har til Formaal at skaffe de Efterretninger af operativ Natur, som den øverste Fører behøver for at kunne træffe sine Beslutninger paa det operative Omraade. Den tager i første Linie Sigte paa at fastslaa Udstrækningen i Dybde og Bredde af Modstanderens samlede Kræfter, hans Troppetilførsler og Udladestationer paa Jernbanerne, Tilførsel eller Borttransport af større Hærdele, Forberedelser til Troppetransporter ad Søvejen, Udbygning af Stillinger, Placering af og Forlæggelse af hans større Flyvepladser, Forøgelse eller Formindskelse i hans Flyverkræfter, Placering og Bevægelse af større, tilbageholdte Hærdele, navnlig større motoriserede Styrker overfor egne Fløje o.s.fr.

Til Fjernopklaring anvendes Flyvere og motoriserede Enheder, undtagelsesvis beredne Styrker.

Fjernopklaringen gennemføres i saa stor Dybde, som Flyvere og motoriserede Kræfter kan række.

40. Nær opklaringen skal tilvejebringe det fornødne Efterretningsgrundlag for Førerens Beslutninger af taktisk Natur, først og fremmest vedrørende Troppernes Anvendelse i Kampen. Den tager Sigte paa Opklaring af Forholdene indenfor et snævert Omraade og maa søge sine Oplysninger mere i Enkeltheder end Fjernopklaringen.

Den gaar ud paa at fastslaa Front og Fløje af saavel Fjendens Opklarings- og Sikringsled som af hans Hovedkræfter, hans Styrkefordeling og Bevægelser, Tegn paa offensive eller defensive Hensigter, Styrke, Fordeling og Styrkeforandringer af hans Flyverkræfter og Luftværn, Ordning af hans Forsyningstjeneste o.lign., og ikke mindst Ankomsten af nye Kræfter, herunder større motoriserede Styrker, der kan true egne Fløje.

Nær opklaringen tilrettelægges - foruden paa Grundlag af Førerens Hensigter - tillige paa Grundlag af Resultaterne af Fjernopklaringen og den øvrige Efterretningsvirksomhed som en videre Udformning og Supplering heraf. Den udføres fortrinsvis ved Flyvere og let bevægelige Tropper; Rytteriets beredne Enheder finder deres Hovedanvendelse paa dette Omraade. Ogsaa de andre Vaaben vil finde Anvendelse i Nær opklaringen paa de kortere Afstande og maa kunne udføre den selvstændigt.

Hvor langt Nær opklaringen bør udstrækkes i Dybden, afhænger af Situationen: Afstanden til Fjenden, Faren for fjendtlige Foretagender mod egne Fløje, Arten og Styrken af de Kræfter, man raader over. I Almindelighed vil en Dybde paa 20 - 30 km, noget mere ud for aabne Fløje være passende, Savnes en samtidig Fjernopklaring, maa Nær opklaringen - hvor Forholdene tillader det - føres ud paa længere Afstand.

41. Fægtningsopklaringen bestaar i en fortsat Opklaring og Overvaagen af Fjenden fra det Øjeblik, Udfoldning til Kamp tager sin Begyndelse; den fortsættes uafbrudt under Kampen og tager Sigte paa dels at tilvejebringe de for Føreren paa alle Trin nødvendige Oplysninger, saaledes at man hurtigt kan træffe sine Forholdsregler og udnytte skiftende Situationer, dels at skaffe det for Vaabenvirkningen nødvendige Grundlag. Fægtningsopklaringen tilstræber saaledes at fremskaffe et saa nøje Billede som muligt i Enkeltheder af Modstanderens Gruppering, hans Vaabenanbringelse, Artilleristillinger, Forstærkningsarbejder, Hindringer og Spærringer, Placering og Bevægelser af Reserver og Kampvogne, stærke og svage Punkter og eventuelle Huller i Fjendens Front, hans Fløje, Tegn paa offensive eller defensive Hensigter eller paa begyndende Tilbagegang, Tyngden i hans Angreb, Trusel mod egne Flanker o.lign.

Alle Vaaben anvendes herved.

42. En skarp Afskillelse mellem Fjernopklaring, Nær opklaring og Fægtningsopklaring gives ikke, Fjernopklaring og Nær opklaring gaar for en Del over i hinanden, naar man kommer nærmere Fjenden, ligesom Nær opklaring og Fægtningsopklaring, naar der er Udsigt til Kamp.

43. Side om Side med Opklaring mod Fjenden gaar Nødvendigheden af en Rekognoscering af Terrainet: dets Fremkommelighed, Vejes, Jernbaneliniers og Broers Brugbarhed, de permanente Telefon- og Telegrafnets Tilstand, Mulighederne for Udførelse af Spærringer, Oplysning om Oversigtspunkter og Skjul mod Indseende under nærmere angivne Vilkaar.

Ogsaa uden særlig Ordre i saa Henseende har enhver Enhed Pligt til at have sin Opmærksomhed rettet paa disse Forhold, saa vidt det er foreneligt med dens Opgave. Hvor bestemte Oplysninger ønskes i bestemte Øjemed, maa disse forlanges af Troppeføreren; ofte vil det herved - og altid hvor det drejer sig om Oplysninger, der kræver teknisk Vurdering (Jernbaner, Broer, Meddelelsesnet, Spærringsmuligheder, artilleristisk Observation, Vejes Brugbarhed for særlig tunge Køretøjer o.s.v.) eller særlige Foranstaltninger (Luftfotografering) - være nødvendigt at udsende særligt Personel, Kommandoer eller Flyvere for at tilvejebringe de omhandlede Oplysninger, Saadant Personel beordres da om fornødent frem med Styrker, der i Opklarings- eller Sikringsøjemed fremsendes til eller over det paagældende Terrain. Forholdene maa i hvert enkelt Tilfælde afgøre, hvorvidt Rekognosceringspersonellet bør under-

lægges vedkommende Styrke eller stilles selvstændigt med Hensyn til Udførelsen af Opgaven og Bevægelserne.

b. LUFTOPKLARINGEN.

47. Luftopklaringens Betydning hviler i første Linie paa Flyvemaskinens store Hurtighed og Aktionsradius og Flyverens Evne til at vinde Indblik i Rum, hvor Fjendens Opklaring fra Jorden, Luftopklaringen kan imidlertid kun give Øjebliksbilleder af Situationen; en langvarig Overvaagen af samme Rum er som oftest uigennemførlig.

Fjendtlige Modforanstaltninger kan vanskeliggøre en planmæssig Gennemførelse af Luftopklaringen, men sjældent fuldstændig hindre den.

Ugunstigt Vejr: lavthængende Skyer, stærk Regn og Snevejr hemmer i høj Grad Luftopklaringen, Taage over Flyvepladser eller Opklaringsrummet udelukker dem.

Stærkt bevokset eller bebygget Terrain er yderligere Vanskeligheder. Vel slørede Tropper kan unddrage sig Iagttagelse. At en Flyver intet har iagttaget i et vist Omraade giver derfor ikke Sikkerhed for at det paagældende Rum virkelig er frit for Fjenden.

Luftopklaring i de tidlige Morgen- og Aftentimer vil ofte kunne give Indblik i Afslutning eller Paabegyndelse af Bevægelser.

Opklaring i Mørke kræver dertil egnede Flyvepladser.

48. Luftopklaring sker ved direkte Iagttagelse eller ved Fotografering.

Mulighederne for den direkte Iagttagelse er afhængig af Flyvehøjden, af Modstanderens Sløring og af Sigbarheden. Ved meget lav Flyvning vanskeliggøres det for Observatøren, paa Grund af den store Hastighed hvormed Billedet paa Jorden skifter, at danne sig et Overblik og dermed at opnaa et gunstigt Helhedsresultat af sine Iagttagelser.

Om Natten er Luftopklaring som oftest kun mulig ved direkte Iagttagelse og under Brug af særlige Lysmidler til Belysning af Maal paa Jorden.

Fotograferingen fuldstændiggør og bekræfter Resultaterne af Opklaringen ved direkte Iagttagelse. Jo højere en Flyver tvinges til at gaa, eller jo bedre Fjendens Sløring er, desto nødvendiggøres blivende Anvendelsen af Fotografering.

Selv overfor vel gennemført Sløring, vil det i mange Tilfælde gennem Studium af Luftfotografiet - og da især ved stereoskopiske Undersøgelser - være muligt at erkende Anlægene m.m.

Luftfotografier optages som Rækkebilleder eller Enkeltbilleder. Til Fotografering kræves klart Dagslys; til Bearbejdelsen af Billederne behøves Tid, Hvor der kun er Tale om et ganske ringe Antal Billeder kan Resultaterne paaregnes indenfor 1 til 2 Timer efter Maskinens Landning. Bearbejdelsen af et mere omfangsrigt Billedmateriale vil kræve 2 til 5 Timer, medens der til Bearbejdelsen af Fjernopklaringens ofte store Billedmængde vil behøves maaske 10 Timer og mere;

Bearbejdelsen sker ved vedkommende Flyverenhed i Forbindelse med Troppesførerens Stab (Feltreglement IV; Tillæg II).

c. JORDOPKLARINGEN.

58. Jordopklaringen er i Almindelighed ikke i Stand til at skaffe Oplysning om Forholdene dybere bag Fjendens Front. Løsningen af denne Opgave tilfalder normalt Luftopklaringen, hvis Resultater ofte vil danne Grundlag for at give Anvisning paa, i hvilken Retning Tyngdepunktet i Jordopklaringen skal lægges.

Jordopklaringen kan derimod, i Modsætning til Luftopklaringen, med Sikkerhed fastslaa, hvor Fjendens forreste Led befinder sig, og hvorvidt et vist Terrain er frit for Fjenden eller ej. Kun den kan, gennem Fanger, fjendtlige saarede og faldne og paa anden Maade, skaffe Oplysninger om Fjendens Troppfordeling, om Enkeltheder vedrørende hans Optræden, Styrke, Sammensætning og eventuelle Kampværdi, erkende Gasbelægning af visse Omraader o.lign. og endelig bevare een Gang opnaaet Føling med Modstanderen. Dens Betydning gør sig gældende paa ethvert Trin af Operationerne, og i voksende Grad jo nærmere de to Modstandere kommer hinanden. Den er endvidere i Stand til at give Resultater.

tater selv under Forhold, hvor Vejrlig, Terrainets Bevæksning o.lign. eller Fjenden hindrer Opklaringen fra Luften.

A. RYTTERIETS ANVENDELSE I OPKLARINGSTJENESTEN.

59. Alle Rytteriets forskelligartede Dele: beredne Enheder, Cyklist-Motorcyklist- og Panservognsenheder finder Anvendelse i Opklaringstjenesten. Yderligere kan der tildeles det til Opklaringen bestemte Rytterifodfolk og Pionerer paa Motorvogne samt let, i Reglen motoriseret Artilleri og Radiostationer.

Det bør, hvor det overhovedet er muligt, undgaas at belaste Rytteriet med Afgivelser af selv fa Ryttere til Brug ved den umiddelbare Sikring af den Troppestyrke, Rytteriet er underlagt. Saadanne Opgaver bør løses ved Anvendelse af de til Fodfolket, eventuelt Artilleriet, hørende Rytter-. Cyklist- og Motorordonnanser.

60. Rytteriets beredne Enheder er i Besiddelse af stor Bevægelighed i Terrainet og er i Stand til at fortage en vidtgaende Leddeling i alle Retninger under fuld Bevarelse af Bevægeligheden. De er derfor frem for Rytteriets øvrige Enheder anvendelige til at udføre det egentlige Opklaringsarbejde under alle Forhold inden for Afstande, der svarer til deres begrænsede Marchhastighed og Marcheuvre. De er desto værdifuldere, jo mere det drejer sig om en i Enkeltheder gaende Opklaring.

Cyklist- og Motorcyklistenheder er vel egnede til at skaffe Efterretninger om ubesatte Punkter og om den forreste Modstand snævert om Vejnettet indenfor et ret udstrakt Omraade - Motorcyklistenhederne endog paa meget lange Afstande; de er derimod, paa Grund af deres Afhængighed af Vejene, kun sjældent i Stand til at oplyse Enkeltheder, og deres Opklaringssevne er, overfor selv kun svag Modstand om Vejene, i Hovedsagen kun som Fodfolkets. De er, paa Grund af deres relativt betydelige Ildkraft, meget anvendelige som Støtte for andre Opklaringsled, baade defensivt og offensivt, saavel som ved Sikringstjenesten om Natten.

Panservognsenhederne er paa Grund af deres Panzerbeskyttelse, deres store Manøvrevevne (baglans Kørsel) og Bevægelighed vel egnede til selvstændigt at udføre Opklaringsarbejdet snævert om Vejnettet, selv paa lange Afstande, og desuden anvendelige til langs Vejene at yde andre Enheder Støtte gennem overraskende, kortvarige, angrebsvise Stød. De er i mindre Grad i Stand til selv at fastslaa Enkeltheder og er kun lidet anvendelige i Mørke.

Motoriseret Fodfolk er lidet anvendeligt til selvstændig Opklaringsvirksomhed, idet det enkelte Køretøj, uden Panzerbeskyttelse og med ringe Manøvrevevne, er meget saarbart. Det er derimod særdeles anvendeligt til Støtte, defensivt eller i Sikringstjeneste om Natten, for andre i Opklaringstjenesten anvendte Enheder.

61. Oftest vil en Anvendelse af de forskelligartede Enheder saaledes, at de arbejder sammen, supplerer og støtter hinanden, være paa sin Plads. Dog bør den umiddelbare Sammenknytning af langsommere Enheder (Cyklister og beredne Enheder) med motoriserede ikke finde Sted, hvor det drejer sig om Løsning af Opklaringsopgaver paa saadan Afstand, at denne Sammenknytning vilde hemme Unyttselsen af de motoriserede Styrkers større Marchhastighed og derved medføre, at man mister Tid eller Rum for Opklaringen.

62. Rytteriets Opklaringsvirksomhed foregaar normalt saaledes, at smaa Led, Opklaringspatruller, udfører det umiddelbare Opklaringsarbejde, medens større Led, Opklaringskommandeer og bag disse atter større eller mindre Dele af Rytteriets Hovedkræfter, hvis saadanne er til Raadighed, dannen Rygstød, Opklaringsreserve, Stødkraft og Meldingssamlingssted for de foranvarende mindre Led. Hvor Fjendens Opklarings-, Sikrings- eller Tilsløringsled hindrer Patrouillerne i at trænge igennem, griber Opklaringskommandoet - eventuelt Rytteriets Hovedstyrke - ind for overraskende at støde igennem paa enkelte Punkter og saaledes paany skaffe Luft for Patrouillernes Arbejde.

Er Opklaringsafstanden kort, den raadige Rytterstyrke ringe, eller gør andre særlige Forhold sig gældende, udsendes de mindre Led direkte fra og umiddelbart underlagt den Troppfører, for hvilken der opklares. For Opklaringskommandoer vil dette hyppigt, for Patrouiller mere undtagelsesvis være paa sin Plads.

B. DE ØVRIGE VAABENS DELTAGELSE I OPKLARINGSTJENESTEN.

73. Enhver Enhed er uden særlig Befaling ansvarlig for Opklaring til egen Sikkerhed indenfor det den til March, Udfoldning og Kamp anviste Rum; Tropper paa en Fløj tillige for Opklaring i den aabne Flanke.

Troppeførereren bør iøvrigt, naar særlige Oplysninger er af Betydning, eller Forholdene af anden Grund taler derfor, fastsætte Opgaver og Dybde for de ham underlagte Leds Opklaringsvirksomhed.

74. Opklaringen udføres ved Afdelingernes Sikringsled dels ved dertil særlig bestemte Styrker eller Patrouiller dels gennem Kamp.

For Sammensætningen af Patrouiller er navnlig Afstanden til Fjenden, den større eller mindre Sammenhang i Fjendens fjerreste Led samt Dagstiden bestemmende. Styrken varierer fra et ringe Antal Folk til Fods, til Hest eller paa Cykle til en Deling.

Smaa Patrouiller arbejder i Hovedsagen som Spejdere; større Patrouiller arbejder med fremsendte Spejdere, som de som fornødent aabner Vej under Udnyttelse af deres Kampkraft.

Støder Opklaringen paa Modstand, der ikke kan brydes selv af stærke Patrouiller, bliver det nødvendigt at anvende kraftigere Midler for at slaa igennem eller skaffe Modstandens Karakter oplyst. Opklaringen maa da udføres som Angreb med begrænset Maal mod saadanne Punkter, som det er af særlig Betydning at komme i Besiddelse af for at drive den videre Opklaring igennem.

75. Jo vanskeligere Vilkaar Luftopklaringen og Rytteriets Opklaring møder, des større Betydning faar de øvrige Vaabens Opklaringsvirksomhed.

Den tjener foruden almindelige Opklaringsformaal tillige de enkelte Vaaben som Grundlag for deres Kamp. Desuden tjener den i udpræget Grad Nærsikringsformaal og Terrainopklaringen, herunder særlig Undersøgelse af Fremrykningsmuligheder, Eftersøgning af Rum, der er dækket med Indsende og Ild, af Observationsmuligheder, Ildstillinger m.m. Hvor det er muligt, bør disse Opgaver dog overdrages særlige Led.

76. Fodfolkets Opklaringsvirksomhed falder navnlig indenfor Sikringstjenesten og som Fægtningsopklaring.

En vel gennemført Fodfolksopklaring tjener i Forsvaret til at skabe øget Sikkerhed og dermed mindre Slid paa Fodfolkets Kræfter, i Angrebet til at forebygge en Indsættelse paa for tidligt Tidspunkt af uændelig stærke Kræfter eller en Indsættelse i fejl Retning. Den er det bedste Middel til at sikre Fodfolket en hensigtsmæssig Udnyttelse af Terrainet samt egne tunge Vaabens og Artilleris Ild. Den vil, i Forsvar som i Angreb, ofte give uventede Muligheder for at skabe omfattende eller flankerende Ild overfor Modstanderen og for Udnyttelse af de tunge Vaaben og atter herved begunstige den altid nødvendige Økonomi i Anvendelsen af Fodfolket som Helhed.

3. OBSERVATIONSTJENESTEN.

79. Observationen foregaar ved Iagttagelse fra fast Stæde paa Jorden, fra Ballon eller Mølleplan.

Den er et Middel i Opklaringstjenesten og under Kamp til at skaffe Oplysninger om Fjenden og om Begivenhederne og Situationen ved egne Tropper og tager Sigte saavel paa Begivenhederne paa Jorden som i Luften. Den tjener desuden som et uundværligt Grundlag for en virksom Ildledning.

Observationstjenesten maa tilrettelægges planmæssigt og maa selv under Bevægelse ikke svinge. Den er i mange Situationer det eneste Middel til at fremskaffe Efterretningen. Besættelse og Fastholdelse af de for Observationen vigtige Terrainpunkter er derfor af største Betydning.

80. Personlig Observation fra Førernes Side er paa alle Kommandotrin at tilstræbe; for Enheder fra Regiment og nedefter er den nødvendig og saa godt som altid opnaelig, i hvert Fald over de vigtigste Dele af Terrainet; for højere Enheder er den oftest kun gennemfør-

lig for begrænsede Dele af Terrainet ~~og kun momentvis~~. Paa alle Kommander trin er det imidlertid nødvendigt, at Førerne anvender Hjælpere ved Udførelsen af Observationstjenesten, idet denne først faar sin fulde Værdi, naar den gennemføres uden Afbrydelse og hele Tiden omfatter hele det Terrain, der skal iagttages.

81. Den af de højere Kommandomyndigheder organiserede Observationstjeneste tager Sigte paa at tilvejebringe Oplysninger om Situationen i store Linier.

Den af Regimentet og lavere Myndigheder iværksatte Observation har til Formaal at tilvejebringe alle for Kampen nødvendige Enkeltheder og er desuden uundværlig i Sikringsøjemed. Jo nærmere man er Fjenden, og jo mindre overskueligt Terrainet er, des vigtigere er en omhyggelig Ordning af Tjenesten. Iøvrigt er enhver Enhed ansvarlig for til enhver Tid at have ordnet en saadan Observation, som er nødvendig for Iagttagelse af Fjenden, af Begivenheder ved egne i Nærheden værende Tropper samt af Luften.

de særlige Luftværnsenheder og Jagerformationer skal uden særlig Ordre og i indbyrdes Samarbejde ordne den Luftobservation, der behøves som Grundlag for en plammæssig og rettidig Imødegaelse af Fjendens Luftvirksomhed indenfor de af Kommandomyndigheden fastsatte Rammer.

Et omhyggeligt Samarbejde mellem alle Enheder er af største Betydning. Det kræver gensidig Forstaaelse, gensidig Hjælp og en hurtig og hyppig Udveksling af de opnåede Resultater.

Iøvrigt er enhver Soldat forpligtet til snarest at melde enhver Iagttagelse til sin nærmeste Foresatte. Selv tilsyneladende ubetydelige Foreteelser kommer først til deres Ret, naar de sammenholdes med Meddelelser, indgaaet ad andre Veje.

82. Observationstjenesten ordnes uden særlig Ordre fra enhver Enhed indenfor det Rum, der er anvist den for March, Udfoldning, Sikring og Opklaring, Angreb, Forsvar eller Hvile. Den skal i fornødent Omfang tillige udstrækkes over Terrainet foran og ved Naboenheder. Hvor det er nødvendigt og muligt, kan den desuden ske eller fuldstændiggøres ved Iagttagelse fra Naboenhedernes Omraade.

83. Ved Tilrettelæggelse af Observation kan det være af Betydning at rette særlig Opmærksomhed paa udprægede Terrainlinier som Højdedrag, udstrakte Skovudkanter og Udkanter af større Bebyggelser, Vandløb, Veje og Jernbanelinier.

Ved Udførelsen af Observationstjenesten er det navnlig under Angreb og i Forsvar samt under Sikringstjeneste paa Stedet af særlig Betydning at lægge Mærke til og nøjere undersøge Foreteelser, der adskiller sig fra regelmæssigt forekommende, saavel som selv mindre Ændringer i Terrainets Udseende.

Iagttages Fjenden eller særlige Foreteelser i Terrainet o.lign., maa den videre Udvikling nøje følges. For ikke at aflede Observatørens Opmærksomhed, vil det da være nødvendigt midlertidigt at paalægge en anden Observatør Iagttagelsen af den øvrige Del af Observationsfeltet.

Fastlæggelsen af Fjendens Observationssteder o.lign. er af største Betydning.

87. Luftobservationen (d.v.s. Observationen med Foretagender i Luften) har til Formaal dels at sikre rettidig Afgivelse af Flyveralarm for de enkelte Afdelinger, dels at tjene som Grundlag for Indsættelse af egne Jagerer til Bekæmpelse af Fjendens Flyvervirksomhed og endelig at orientere egne Flyverenheder, saaledes at disse holdes underrettet om Fjendens Luftvirksomhed og kan afpasse Styrken af de i Opklaringsøjemed indsatte Kræfter efter den.

Luftobservation udføres ved dertil udpegede Luftspejdere.

5. SÆRLIGE VEJE TIL AT FREMSKAFTE EFTERRETNINGER.

91. Gennem et særligt Efterretningsvæsen, ved Anvendelse af frivillige eller lønede Efterretningsmænd (jfr. Feltreglement IV) samt gennem et Studium af Udlændets Presse kan ofte fremskaffes værdifulde Oplysninger, der dog som Regel alene vil være af strategisk, organisatorisk, politisk eller uddannelsesmæssig Natur, ikke af umiddelbar taktisk eller operativ Betydning, idet de Tidsrum, der ligger mellem den meldte Foreteelse og Meddelelsens Fremkomst som Regel vil være betydelig.

92. Beslaglæggelse af Breve, Aviser, Telegrammer (Telegrafstrimler) o.lign. paa Jernbane-, Telegraf- og Postkontorer, hos lokale Myndigheder o.lign. i Omraader, der har været i Fjendens Besiddelse, ligesom Inddragning af Papirer fra fjendtlige faldne, fra Kommandostationer, tagne Køretøjer, Flyvemaskiner o.lign., paahviler uden særlig Ordre enhver Afdeling (Opklaringsstyrke, Sanitetsinstitution), der uophødelig indsender det saaledes tilvejebragte Materiale ad Kommandovejen til den højstbefalende i Landsdelen, hvor det gennemgås. Før faldnes Vedkommende meddeles samtidig Nummer og Beteegnelse for de paagældendes Afdelinger (Afdelings- og Underafdelingsmærker o.lign. indsendes om fornødent).

93. Fanger og Overløbere samt syge og saarede, der efterlades af Fjenden, udspørges, og deres Papirer, Breve, Notesbøger, Kort, o.lign. fratages dem, undersøges og indsendes. Den første Udspørgen og Gennemsyn af Papirerne foretages ved det Regiment, indenfor hvilket deres Tilfangetagelse er sket, hvorefter Fanger og Papirer videresendes til Divisionen (jfr. Feltreglement IV). Den videre Afhøring af saarede ved Ambulancer eller Evakuationslazaretter sker ved Divisionens Foranstaltning.

En hurtig og behændig, enkeltvis, Afhøring af Fanger og Overløbere er af største Betydning. Ved Regimentet begrænses Afhøring samt Gennemgang af de paa Fanger og Overløbere tagne Papirer til at omfatte Eftersøgning af saadanne Oplysninger, der kan have Betydning for den øjeblikkelige Kampsituation. Ved Divisionen udspørges Fanger og Overløbere om deres Afdeling, Regiment, Division, Navne paa og Kvarter for højere Førere o.s.v., om Stedet, hvor Afdelingen sidst har overnattet, og Vejen, ad hvilken den er marcheret, om Tilstanden indenfor Afdelingen (Sundhedstilstand, Tab, Forsyning med Ammunition og Forplejning), om Afdelingens Opgave, hvad der vides om Naboafdelinger og om Tilstedeværelsen af særlige Kampmidler, forestaaende Operationer o. s. fr.

94. Udspørgen af Bøbbere foretages uden særlig Ordre af Afdelinger og Patrouiller m.v. ved enhver Lejlighed, hvor der er Udsigt til ad denne Vej at kunne fremskaffe Oplysninger. Spørgsmaalene maa begrænses til Opklaring af simple Forhold. Er Befolkningen fjendtlig eller modvillig stemt, udspørges navnlig Kvinder og Børn, og der lægges i det hele Vægt paa at stille Spørgsmaalene saaledes, at den udspurgte ikke bliver klar over, hvad man særlig interesserer sig for at faa at vide.